

En garde

Dr. Cosmin Flavius **Costas**

Editor, *Tax Magazine*

Toamna lui 2015, în dreptul fiscal, aduce mai degrabă cu imaginea vie, tridimensională și nefiltrată a unei săli de scrimă, la o competiție importantă. Imense planșe albe, strălucitoare, în deplin contrast cu umbrele negre în care sunt învăluiți antrenorii și spectatorii. O tăcere apăsătoare în jurul fiecărei planșe, ce amintește mai degrabă de tensiunea unui duel matinal între doi toreadori ai lumii bune pariziene, din urmă cu un secol. Actori muți, în armuri ușoare de-un alb imaculat, fluturând mobilizator o floretă, o sabie sau o spadă și mimând o fandare, înainte de a pleca la atac. Apoi pași iuți, balans, atacă, parează, contraatacă, parează, fandează, evită, lovește. Și, în fine, tușa izbăvitoare pentru unul dintre cavaleri. Scenariu replicabil, pe fiecare planșă, cu alți actori, cu aceeași intensitate a ciocnirilor între două arme letale.

Actorii toamnei fiscale românești sunt, evident, fiscul și contribuabilii, într-un veritabil duel. Pe de-o parte, Agenția Națională de Administrare Fiscală și noul *prodigee*, Direcția Generală Antifraudă, lovesc cu armele din dotare, poleite pentru vremuri moderne: operațiunea „Cristal”; invocarea jurisprudenței *Halifax* în cadrul inspecțiilor fiscale; 1.000 mercenari noi pregătiți să intre în luptă; accesul nețărmut la toate datele personale, în pofida jurisprudenței *Bara*;

amenințări de sesizări penale dacă nu se achită imediat obligațiile fiscale suplimentare, pentru a obține bunăvoința conducătorului inspecției fiscale.

Contribuabilii, avocații și consultanții fiscali par aruncați pe planșă ca într-un sacrificiu ritualic, uneori fără spadă, alteori fără armură. Procedura fiscală rămâne, în multe cazuri, doar o formă fără fond, atunci când dreptul la apărare este ignorat, accesul la dosarul inspecției fiscale este imposibil anterior momentului sesizării instanței de judecată, jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene este declarată de economiști și juzi drept inaplicabilă în Republica ANAF, iar prejudecata lui „sigur o fi făcut el ceva” din instanțele de contencios fiscal devine argument juridic.

Saga continuă pentru simplul motiv că, sporadic, un ușor echilibru e restabilit printr-o decizie de principiu. Fie ne spune Curtea de Justiție a Uniunii Europene că unele taxe sunt incompatibile cu dreptul european, fie ne reamintesc judecătorii de la Strasbourg faptul că e imposibil să ai soluții fiscale și penale contradictorii asupra aceleiași stări de fapt, fie determină Înalta Curte de Casație și Justiție că o procedură prealabilă de contestare a unei decizii de calcul sfidează principiile echivalenței și efectivității, fie Curtea Constituțională încearcă să restabilească egalitatea pe planșă, cel puțin în privința perioadei pentru care se acordă dobânzile fiscale. Motiv pentru încă o rundă pe planșă, cum s-ar zice.

În sport, *En garde*, rostit de arbitru, e semnul că începe o luptă dreaptă, cu reguli acceptate și respectate de cavaleri. În dreptul fiscal român, fiecare dimineată începe cu *En garde*, ca un semn al unui nou episod din seria autohtonă *Hunger Games*. N-ai opțiuni pentru a evita confruntarea și speră ca, la sfârșitul zilei, să nu lipsească de la apel contribuabilul pe care-l reprezintă.